

นิรมิต Cohort ward ท่ามกลางสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ศูนย์อนามัยที่ 6

การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น ความสามารถของโรงพยาบาลทั่วประเทศในการรองรับผู้ป่วยติดเชื้อนั้นมีจำกัดไม่เว้นแม้กระทั่งพื้นที่ของเขตสุขภาพที่ 6 ที่นับเป็นพื้นที่เสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังจากการระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เมื่อไม่นานมานี้ศูนย์อนามัยที่ 6 ได้รับโอกาสในการติดต่อจากผู้บริหารโรงพยาบาลชลบุรี เพื่อขอเข้ามาดูสถานที่เพื่อเตรียมพร้อมดำเนินการโรงพยาบาลสนาม หลังจากการมาดูสถานที่จริงได้เพียง 2 วัน สำนักงานเขตสุขภาพที่ 6 และโรงพยาบาลชลบุรี ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ศูนย์อนามัยที่ 6 เปิดโรงพยาบาลสนาม (Cohort ward) สำหรับผู้ป่วย

จากการตัดสินใจของผู้บริหารสำนักงานเขตสุขภาพที่ 6 และโรงพยาบาลชลบุรีในครั้งนี้ ถึงแม้ว่าศูนย์อนามัยที่ 6 จะไม่อยู่ในส่วนของการดูแลผู้ป่วย แต่เมื่อเป็นความจำเป็นและความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ เราในฐานะชาวสาธารณสุขก็ต้องช่วยกันดูแลผู้ป่วยโควิด-19 ในช่วงที่มีการระบาดอย่างเต็มที่เต็มความสามารถเช่นกัน ซึ่งทางคณะผู้บริหารของศูนย์อนามัยที่ 6 ได้เล็งถึงความสำคัญและกำหนดเป็นมาตรการ การดำเนินงานของศูนย์อนามัยที่ 6 ทั้งๆ ที่ความจริงแล้ว สถานที่ของเรายังไม่มีความพร้อม รวมถึงเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่พร้อมเช่นกัน แต่ทั้งหมดทั้งมวลนั้นมีความยินดีและยังให้ความร่วมมือช่วยสนับสนุนพื้นที่เพื่อช่วยดูแลผู้ป่วยโควิด-19 ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระการดูแลผู้ป่วยจากโรงพยาบาลชลบุรีซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัด

การจัดตั้งเป็นโรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วยในครั้งนี้ นับว่าเป็นเรื่องที่ทำทลายศักยภาพของศูนย์อนามัยที่ 6 เป็นอย่างยิ่ง ภายใต้คำถามที่ถามเข้ามามากมายว่า เริ่มจาก 1. เราจะดำเนินการอย่างไรหรือ กังวลเพราะไม่มีต้นแบบนะ? 2. พื้นที่ของ Ward ถูกปิดร้างมานานมากแล้ว เราไม่มีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เตียงผู้ป่วย ระบบออกซิเจน 3. เราจะทำการรีโนเวทตึกที่เป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก (Day Care) ให้เป็นโรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วยได้อย่างไร? ...คำถามต่าง ๆ นานานับเป็นโจทย์ที่ท้าทายความสามารถที่ทำให้คณะผู้บริหารทุกคนต้องร่วมกัน brainstorming ในการคิดและวางแผนภายในระยะเวลาอันสั้น และแล้วก็ไม่เกินความสามารถของเราชาวศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี ที่ร่วมมือร่วมใจผนึกพลังในครั้งนี้ โดยเริ่ม **Step แรก** ทำการซ่อมแซมและปรับปรุงสถานที่ **Stepที่ 2** ทำความสะอาดสถานที่ **Stepที่ 3** การจัดการหอพักผู้ป่วยโดยการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็นออกจากพื้นที่ ซึ่งครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ทุกกลุ่มฝ่าย **Stepที่ 4** การติดตั้งระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่

การเตรียมความพร้อมเรื่องสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก : สำหรับการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือความร่วมมือจากคณะผู้บริหารทุกกลุ่ม โดยเฉพาะถ้าเป็นเรื่องการเตรียมพร้อมด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ งานนี้คงต้องยกให้แม่ทัพใหญ่อย่างหัวหน้ากลุ่มอำนวยการเป็นเจ้าภาพหลักในเรื่องที่ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการเตรียมพื้นที่โรงพยาบาลสนาม , ช่วยประสานงานกับบริษัท TOT เพื่อดำเนินงานขอติดตั้งสัญญาณ WIFI เพื่อใช้เป็นช่องทาง การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ป่วยผ่านช่องทาง ขอติดตั้งสัญญาณดังกล่าวนั้นตามปกติแล้วต้องใช้เวลานานเป็นเดือน แต่ทางทีมใช้ทักษะการเจรจา โดยชี้แจงเหตุผลถึงความจำเป็นจึงทำให้สามารถดำเนินการแล้วเสร็จให้ได้ภายในระยะเวลาเพียง 2 วัน นอกจากนี้ยังมีการประสานช่างเพื่อการรีโนเวทซ่อมแซมปรับปรุงห้องน้ำเพราะเดิมเป็นห้องน้ำสำหรับเด็ก และปรับเปลี่ยนให้เป็นห้องน้ำสำหรับผู้ใหญ่ ซ่อมแซมโครงสร้างอาคารที่ชำรุดเพื่อให้สามารถใช้งานได้ ติดตั้งจานรับสัญญาณทีวี ถังดับเพลิง รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ทีวี อุปกรณ์การซักผ้าและตากผ้า เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วย

การเตรียมความพร้อมเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงพยาบาลสนาม(Cohort ward) สำหรับผู้ป่วย : ด้วยภารกิจนี้ทางกลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องการวางระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลสนาม Cohort ward เรื่องการจัดการมูลฝอยที่ติดเชื้อ เป็นต้น

การเตรียมความพร้อมเรื่องกำลังคน : สำหรับเรื่องการดูแลผู้ป่วยนั้นประกอบด้วย ทีมแพทย์ พยาบาล ซึ่งในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากกลุ่มโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และ กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ ร่วมกันวางแผนในการดูแลผู้ป่วย การเวียนอัตรากำลังคน ซึ่งโดยปกติโดยลำพังอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ให้บริการผู้ป่วยทั่วไปก็มีจำนวนน้อยมาก ๆ แต่ได้ความร่วมมือ ความเสียสละจากทีมพยาบาลกลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ มาร่วมดำเนินการ สำหรับการเจรจาขอความร่วมมือในครั้งแรกนับเป็นสิ่งที่ยาก ที่จะทำให้ทุกคนเข้าใจและให้ความร่วมมือในการที่จะเข้าไปดูแลคนไข้ โควิด-19 เพราะสถานการณ์ในช่วงนั้นต้องยอมรับว่าทุกคนก็กลัวกับโรคนี้นี้ รวมถึงทักษะในการดูแลผู้ป่วยโควิดก็มีไม่มากนัก รวมถึงครอบครัวและสังคมของพวกเราที่ต้องดูแล ยังไม่มีความเข้าใจ ต่างยังมีความรู้สึกกังวลว่าจะติดเชื้อจากคนไข้หรือเปล่า? ซึ่งความคิดความรู้สึก ความกลัวเหล่านั้น เราไม่สามารถห้ามได้ แต่สิ่งสำคัญคือท่ามกลางสถานการณ์ภายใต้ความคิดความกลัวเหล่านั้นก็สามารถคลี่คลายและผ่อนคลายเป็นไปตามลำดับ โดยการสร้างองค์ความรู้ การประชุมทำความเข้าใจในเรื่องแนวทางการป้องกันตนเองและการดูแลผู้ป่วย และยังได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชลบุรี เรื่อง Infection control : IC หมายถึง การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล หรือ องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเตรียมความพร้อมเรื่องสภาพจิตใจของเจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยที่ 6 : ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 และคณะผู้บริหารทุกท่าน ได้เล็งเห็นความสำคัญในการดูแลและเอาใจใส่ด้านสภาพจิตใจของเจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยที่ 6 โดยทั้งนี้ได้สร้างความมั่นใจในการวางระบบการดูแลความปลอดภัย และประชุมเพื่อชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจ ถ้าพบปัญหา เช่น เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยที่ 6 มีอาการเจ็บป่วยอันเกิดจากการดูแลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ทางผู้บริหารพร้อมจะให้ความช่วยเหลือตามระบบที่วางไว้ ทำให้เจ้าหน้าที่ทั่วทั้งองค์กรมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะผนึกพลังจับมือพร้อมใจร่วมแรงร่วมใจเดินหน้าดำเนินงานตามศักยภาพของแต่ละคนหรือตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม

การเตรียมความพร้อมเรื่องสภาพจิตใจของชุมชน : สำหรับคนในชุมชน ผู้อำนวยการได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประสานงานขอเข้าพบและพูดคุย อบรม ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ที่ศูนย์อนามัยที่ 6 ตั้งอยู่ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนในเรื่อง “การรับคนไข้มาอยู่ที่โรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการต่อต้านและร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ สำหรับเนื้อหานี้ได้พูดถึงถึงความสำคัญของโรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วย นอกจากนี้ยังชี้แจงให้ทราบถึงมาตรการต่าง ๆ ในการสร้างความปลอดภัยให้กับชุมชน โดยเราจะดำเนินงานภายในบริบทของ พื้นที่และชุมชนเป็นหลัก

การเตรียมความพร้อมเรื่องการเผยแพร่องค์ความรู้โดยส่งผ่านไปยังภาคีเครือข่ายเขตสุขภาพที่ 6 : กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการวิจัยได้จัดกลยุทธ์ในการวางแผนพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างและดูแลสุขภาพให้รอดปลอดภัยในสถานการณ์ยุคโควิด-19 ผ่านสื่อทุกรูปแบบ เช่น แบนเนอร์ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ โดยเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น   รวมถึงป้ายไฟดิจิทัลที่เห็นตามสี่แยกไฟแดง

วันนี้ที่รอคอย : เมื่อทุกอย่างอย่างถูกนิรमितให้พร้อมสรรพ และแล้ววันที่เราชาวศูนย์อนามัยที่ 6 ต้องเข้าประจำที่เพื่อทำหน้าที่ให้บริการโรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วย ก็มาถึง วันนั้นยังจำได้เมื่อรถตู้ที่มีคำว่า “โรงพยาบาลชลบุรี” แล่นผ่านประตูเข้ามา สัญชาตญาณรับรู้ได้ว่า คนไข้ชุดแรกได้เดินทางจากมาถึงแล้วนะ เราทุกคนพร้อมแล้วและเราก็ได้ทำหน้าที่ของเราอย่างเต็มที่ในการให้บริการดูแลผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยเขาก็เป็นคน ที่มีจิตใจ มีครอบครัว ที่พวกเขาต้องดูแล การกลับมาซึ่งสุขภาพที่ดี ของผู้ป่วย มิใช่มีแต่ตีกลมอเขี้ยวชาญ หรือเครื่องมือที่ทันสมัย แต่สถานที่แห่งนี้มีการดูแลคนไข้ด้วยหัวใจแห่งความ เมตตา หัวใจแห่งความเป็นมนุษย์

แค่เข้าใจ...นักศึกษามาหา'ลัยโควิด : นักศึกษาชายคนหนึ่งยกมือขอเล่าบ้าง นักศึกษาท่านนั้นเล่าให้พวกเราฟังว่า **“ทันทีที่ได้ยินเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลชลบุรีแจ้งว่า พวกเราต้องย้ายไปอยู่กันที่โรงพยาบาลสนามแล้วนะ ให้เตรียมตัวนะ”** ตอนนั้นหัวใจของผมเต้นไม่เป็นจังหวะเลย เพราะเกิดความตระหนกจนนึกเอาเองว่าจะเอาพวกเรามากักขัง มาอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกล มาอยู่ในห้องไร้ออกซิเจน มาอยู่ป่า โอ้!!!ที่สำคัญแล้วก็คงจะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลรักษาของที่นี่จะดีหรือ? OMG. ต้องบ้าแน่ ๆ เลย และยังมีความคิดความเครียดต่าง ๆ อีกมากมาย จนกระทั่งวันที่เดินทางมาถึงสถานที่แห่งใหม่ ได้มาเห็นสถานที่จริงสภาพความเป็นอยู่ของตนเองจริง ๆ ต้องยอมรับเลยว่า ความจริงที่เห็นตรงหน้า โอ้ ไม่ใช่ ไม่ใช่ ไม่ใช่น่าอย่างที่คุณคิด จริง ๆ นะ ภาพต่าง ๆ ที่ผมจินตนาการและคิดกังวลนานับประการเมื่อวันก่อนถูกลบออกไปจากสมองโดยปริยายเมื่อได้รับโอกาสสัมผัสความจริงด้วยตาเนื้อของตนเอง สิ่งที่พบและ First impression คือ สถานที่แห่งนี้ได้เตรียมความสะดวกสบายไว้ให้เราอย่างพร้อมสรรพ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเอาใจและการให้คำปรึกษาจากแพทย์และพยาบาล รวมถึงความเอื้ออาทรอย่างใส่ใจจากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพวกเรา สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความสะอาดของสถานที่ ฯลฯ ทุกคนต่างดูแลพวกเราเป็นอย่างดีจนทำให้พวกเรา รู้สึกเหมือนมาพักผ่อนที่บ้านพักตากอากาศส่วนตัวตามต่างจังหวัด ต้องบอกว่าดีกรีความเครียดของผมลดลงหรือหายเป็นปลิดทิ้งเลย และสบายใจเมื่อต้องใช้ชีวิตอยู่ที่นี้ วันไปอีก 14 วัน

เสียงก้องจากผู้ดูแลและดูแลนักศึกษามาหา'ลัยโควิด : เมื่อสิ้นสุดการดูแลผู้ป่วยโควิด เสียงที่ก้องและแว่วอยู่ในหู ภาพอันตรึงตราประทับใจ จนถึงปัจจุบันคือ **“เสียงหัวเราะ เสียงขอบคุณ รอยยิ้ม คำชื่นชม รมงไปทั่วห้องเลย มีชื่นชม ของคนไข้”** เมื่อพวกเราได้ยินทำให้รู้สึกหายเหนื่อยมีกำลังใจที่จะดูแลพวกเขา อีกทั้งความรู้สึกเมื่อได้ดูแลคนไข้ก็ไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิดนะจะไปด้วยดี กับ นักศึกษาจากมหา'ลัยโควิด-19 รุ่นที่ 1 ผู้ป่วยก็รอด งานก็สำเร็จ เมื่อชุดแรกผ่านไปพวกเราก็ได้มาประชุมทำ AAR ในกระบวนการทำงาน เพื่อแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เรายังคิดว่าเป็น จุดเด่น จุดเสี่ยง หรือจุดที่เรายังสามารถพัฒนาได้อีก เพราะการพัฒนาไม่มีคำว่า “สิ้นสุด” ไม่มีดีที่สุด มีแต่ดีได้อีก และจากการดำเนินงานโรงพยาบาลสนามทำให้พวกเราเห็นว่า “เมื่อไหร่ก็ตามที่พวกเราทุกคนมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณ มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความเสียสละอันทรงพลัง เป็นเครื่องนำทางหลอมรวมเป็นพลังอันทรงคุณค่าทำให้อุปสรรคขวากหนามแม้จะมากมายแค่ไหน พวกเราชาวศูนย์อนามัยที่ 6 ก็สามารถเอาชนะและก้าวข้ามผ่านอุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จได้ในที่สุด”

ณ อีกทั้งองค์ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ในการดูแลคนไข้ COVID-19 ของเจ้าหน้าที่ ก็มีมากขึ้น สุดท้ายเรายังได้รับเกียรติให้เป็นแห่งศึกษาดูงานจากโรงพยาบาลสนามชัยเขต โรงพยาบาลค่ายนวมินทร์ และสำนักงานสาธารณสุข ในอีกหลายจังหวัด แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ COVID-19 ทำให้สำนักงานสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 6 ไม่สามารถมาดูงานยังสถานที่ได้ จึงทำให้มีการผลิตสื่อเป็น Clip VDO. สั้น ๆ เรื่องการแนะนำ

โรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วย และมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง นอกจากนี้ ยังได้รับเกียรติจากหน่วยงานที่สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (HA) มาศึกษาดูงานและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน “Cohort ward” ในครั้งนี้

Thank you so much and very much **จริง ๆ นะ** : เมื่อทุกคนต่างฝ่ายต่างมีความพร้อมทั้งกายและใจ ที่จะจับมือ จูงมือ และร่วมเดินไปด้วยกัน ถึงแม้ว่าบางครั้งมีความเสียสละพร้อมอยู่ทำงานล่วงเวลาหรือมาทำงานในวันหยุด ไม่คำนึงถึงค่าตอบแทน เพราะต่างก็ทำงานด้วยรอยยิ้ม เต็มใจ อย่างมีความสุข แต่ทั้งหมดทั้งมวลต้องขอบคุณเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาแวะทักทายพร้อมมอบความท้าทายไว้ดูต่างหน้า สำหรับภารกิจในครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้พวกเราชาวศูนย์อนามัยที่ 6 ทำภารกิจอันเร่งด่วนสายพิเศษนี้จากการดำเนินการเพื่อยกระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเป็นโรงพยาบาลสนาม Cohort ward สำหรับผู้ป่วย ในครั้งนี้ถึงแม้ว่าระหว่างทางของการดำเนินงานในทุกจุด เราจะพบเจอปัญหาอุปสรรคสักเพียงใดก็ตามภารกิจนี้ได้พิสูจน์แล้วว่า ศักยภาพของพวกเราชาวศูนย์อนามัยที่ 6 ทุกคนเมื่อผนึกพลังสามัคคีพร้อมใจกันก็สามารถเปลี่ยน ปัญหา “ห” เป็น ปัญญา “ญ” จนสามารถจัดซื้อจำกัดต่าง ๆ ได้เช่นกัน ณ วินาทีนี้ พวกเราในฐานะชาวศูนย์อนามัยที่ 6 สังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ยินดีและเพิ่มความมั่นใจพร้อมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือประเทศ และพร้อมที่จะร่วมแรง ร่วมใจกันทำงานและ เรียนรู้ที่จะก้าวพ้นวิกฤติต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน